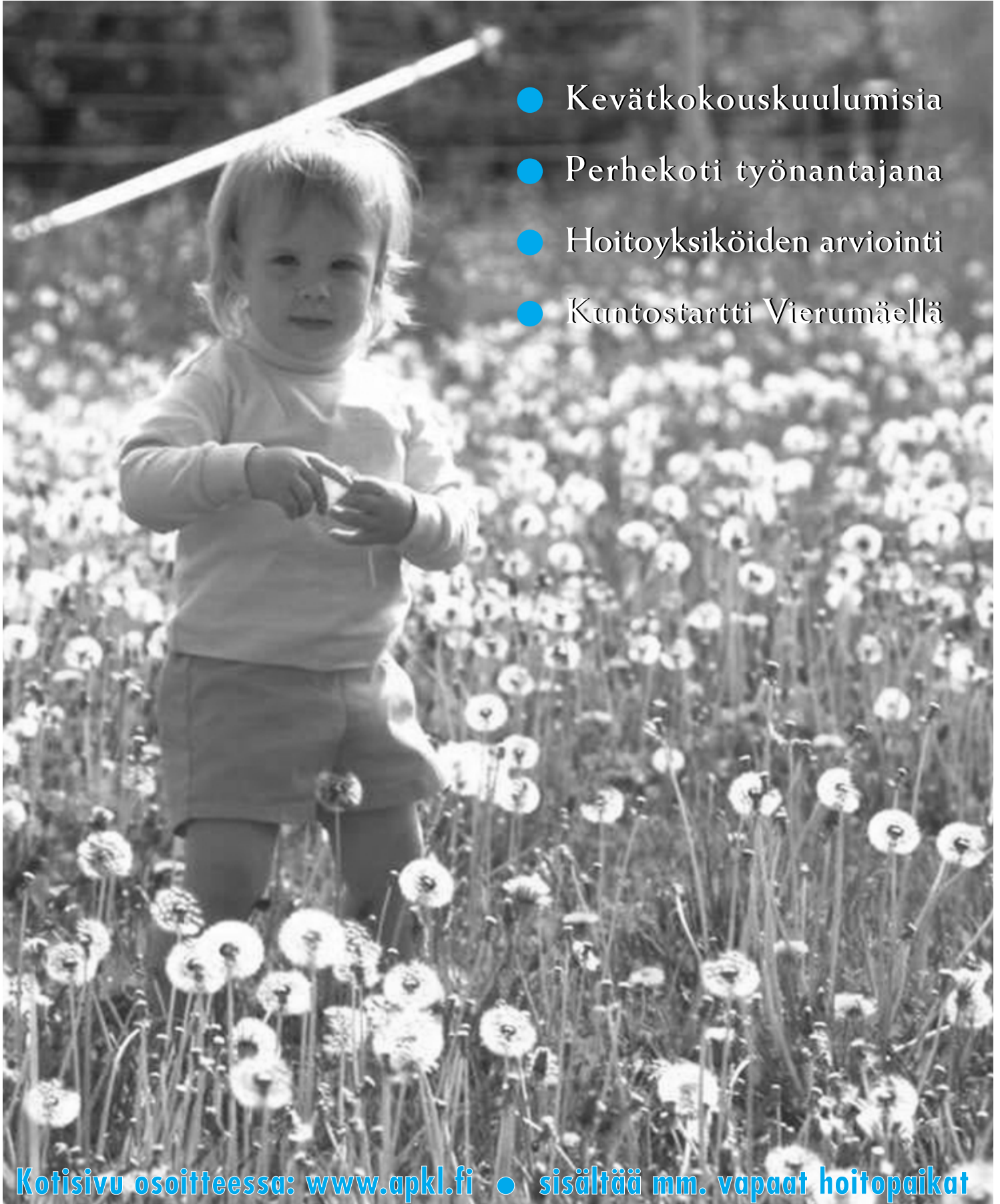




Laatua lastensuojeluun

# AMPPELI

Ammatillisten perhekotien liitto ry:n jäsenlehti No. 1/2000



- Kevätkokouskuulumisia
- Perhekoti työnantajana
- Hoitoyksiköiden arviointi
- Kuntostartti Vierumäellä

Kotisivu osoitteessa: [www.apkl.fi](http://www.apkl.fi) ● sisältää mm. vapaat hoitopaikat

## AMPPELI 1/2000 SISÄLTÖ

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| Mielipahasta onnellisuuteen                          | 2  |
| Kevätliittokokouksessa<br>määriteltiin ja visioitiin | 3  |
| Perhekotiyrittäjänä olemisen<br>sietämätön keveys    | 6  |
| Työntekijänä perhekodissa                            | 7  |
| Hoitoyksiköiden palvelu-<br>järjestelmien arviointi  | 8  |
| Pikku Peukalionen                                    | 9  |
| Kuntostartti Vierumäellä                             | 10 |
| APKL:n designkynttilät                               | 11 |
| Onnitteluja                                          | 11 |



## AMPPELI

Ammatillisten perhekotien liitto ry:n  
jäsenjulkaisu.

Ilmestyy tarvittaessa.

Painosmäärä: 1000 kpl

Jakelu: Ammatilliset perhekodit,

lastensuojelualan yhteistyötahot

Päätoimittaja: Pasi Riekk

Taitto: Leea Lehelmä

Paino: LahtiPrint

# MIELIPAHASTA ONNELLISUUTEEN

**Lapsi: "Voinko katsoa  
tämän ohjelman lop-  
puun ja mennä sitten  
nukkumaan?"**

**Aikuinen: "Et. Huo-  
menna on koulupäivä."**

Onko aikuinen ikävä ihminen? Olisiko pitänyt neuvotella enemmän? Tuliko lapselle nyt paha mieli ja vielä nukkumaan mennessä? Mielestäni tällaisia asioita ei tarvitse pohtia. Keijo Tahkokallio luennoi osuvasti Joutsan lukiossa vanhempana olemisen hauskuudesta. Hän korosti mielipahan positiivista vaikutusta.

Kun lapsi saa tarvittavan määrän rajoja ja rakkautta, hän oppii, että mielipaha on sallittua. Tahkokallion mukaan lapsen kasvu ei perustu mielihyvään, vaan mielipahan voittamiseen. Tämä on tullut tässä työssä tutuksi. Liiallinen neuvottelu, vastuunsiirtäminen lapselle ja jatkuva "lahjominen" eivät tuota tulosta. Lapsen on saatava olla lapsi, jota aikuinen ohjaa ja opastaa. Tällöin hän tuntee olonsa turvalliseksi. Tämä ei tarkoita, etteikö lapsen mielipidettä tule kuunnella. Lapsen kanssa tulee keskustella ja hän voi antaa vaihtoehtoja, usein ne ovat hyvin-kin käyttökelpoisia. Aikuisen tehtävä on tehdä päätös. Se ei välttämättä ole aina se lapselle mieluisin, mutta aikuinen on parempi asiantuntija.

Kasvatustyö on vaikeaa, mutta sen ei tule olla ikävää. Syyllisyyden kantaminen lapsen mielipahasta on turhaa, jos tietää varmasti tekevänsä oikein ja lapsen parhaaksi. Tämän tiedostaminen vapauttaa aikuisen nauttimaan työstään ja sen tuloksista.

Viime aikaiset keskustelut viittaavat siihen, että se työ, mitä olemme jo vuosia tehneet, on ollut oikeansuuntaista. On herätty huomaamaan, että tätä menoa lapsi menettää lapsuutensa liian nopean



itsenäistymisen hinnalla. Kännykkälapset soittelevat vanhemmilleen ja peruvat kotiintuloaikojaan, vanhemmat nostavat käsiään ylös ja kyselevät miten he saavat 15- vuotiaan tottelemaan.

Vanhemmilla on oltava valta ja vastuu. Valta otetaan yhdessä olemalla ja -kokemalla. Vanhemman on tunnistettava, milloin valta tulee ottaa. Jos lapsi ohjaa aikuista eikä toisin päin, silloin ollaan metsässä.

Siis komennelkaa hyvällä omallatun- nolla lapsianne ja nauttikaa heidän kans- saan tulevasta kesästä !

**Pasi Riekk**

**PS. SYYSLIITTOKOKOUS** pidetään Tampereella hotelli Rosendahlsissa 7.-8.11.2000.



# KEVÄTLIITTOKOKOUKSESSA MÄÄRITELTIIN JA VISIOITIIN

**Uuden vuosituhannen ensimmäinen liittokokous ja kevätta-  
paaminen Helsingissä 11.04.-  
12.04.2000 kokosi reilut 20  
perhekotivanhempaa pohti-  
maan liittomme näkymiä ja  
saamaan eväitä reppuun  
kotiin vietäväksi.**

Tiistain luennoitsijaksi olimme saaneet pitkän perheneuvolatyön tehneen Pirjo Tuovilan sairastuneen Jukka Mäkelän tilalle. Koulutuksen aiheena oli integroitumattomat lapset ammatillisessa perhekotihoidossa. Tuovilan luento pohjautui paljolti hänen lisensiaattityöhönsä koppahoidosta ja sen tuloksellisuudesta persoonallisuudeltaan puutteellisesti integroitumattomilla lapsilla. Lisensiaattityötä sai hankkia paikanpäältä ja se oli mieluista matkalukemista pitkällä junamatkalla pohjoiseen. Kaiken terapeutin hoidon ja hienojen termien joukossa koppahoitotyöryhmän konkreetit menettelmät ja niistä saadut käytännön

kokemukset ovat tervetullutta tietoa perhekodin työkalupakkiin.

Erityistä mielenkiintoa luento antoi kahden perhekodin autenttiset tapaukset, joiden avulla teoriaa käytiin läpi. Lapsen ensimmäisten elinvuosien merkitys kirkastui varmasti jokaisen mielessä entisestään. "Vauva on tiedemies", jolla on syntyessään valtava potentiaali matkassaan kehitystä varten ja sen potentiaalin aktiivointi on tärkeää myöhempää kapasiteettia ajatellen. Miten vaarallista on lapsen kannalta, kun turvan antaja ja pelon kohde ovat samassa henkilössä? Lapsen kehitystä Tuovila kuvaa kahden mallin mukaan; **kiinnittyminen-riippuvuus-symbioosi** ja **eriytyminen-integraatio-eheytyminen**. Ensimmäinen vaihe on ehto jälkimmäisen toteutumiselle. Yleensä jo ensimmäisen ikävuoden loppuun mennessä lapsi on **eriytynyt** omaksi itsekseen.

Määrittelyn mestareita  
ja visioinnin virtuoosia!

## Tieto lisää tuskaa

Ehkä siltäkin välillä tuntui, kun varmasti useampi meistä mietti mielessään oman perhekotinsa lapsia. Tyyppillistä integroitumattomille lapsille on ongelmat oman egonsa kanssa, oppimisvaikeudet, kyky leikkiä, kyky huolehtia itsestään ja suojella itseään. Kadoksissa ovat monesti myös tunnesanat, kyky vastaanottaa tavallista terapiaa. Usein lapsessa on nähtävissä kaksi eri ikäkautta; voit ihmetellä 15-vuotiaan käytöstä, joka yhtäkkiä onkin kaksivuotiaan tasolla. Viisaaseen kysymykseen, "kumpaa lasta silloin tulisi hoitaa?" saimme vielä viisaaman vastauksen: **pieni lapsi viisitoista vuotiaassa hoidetaan pois juuri sil-**



loin, kun se on auki. Tärkeää on antaa lapsen käydä läpi ne ikäkaudet, jotka ovat jääneet joskus elämättä.

Leikkiminen on hyvä lääke ja siirtyminen elämään omaa ikäkautta vastaavaa aikaa on palkinto siitä. Lapsi voi kokea myös kaksinkertaisen vaikeajäämisen, toisen omassa kodissaan ja toisen hoitopaikassa. Hän ei kykene vastaanottamaan hoitoa ja hänellä on pitkä matka aitoon kiintymyssuhteeseen. Hän ei myöskään kykene regressiiviseen hoitoon, koska ikävät kokemukset estävät häntä käymästä sitä läpi.

Täydellisen koppahoidon toteuttaminen omassa työssä vaatisi pyykkikorin hankkimisen lisäksi varmaan vähän lisää kouluttautumista asiaan. Emme ehkä koe olevamme ihan täyspäiväterapeutteja, mutta palasia ja ideoita koppahoitomenetelmästä voi ottaa omaan työhönsä avuksi; pitämällä lapsen kanssa omia pieniä tunnetuokioita säännöllisinä, sovittuina aikoina, kohtaamalla käytöshäiriöisen nuoren joskus - ei pelkän puheen tasolla vaan myös kosketuksen tasolla.

"Kasvattakaa ituja, niistä pieniä positiivisia asioita lapsessa!" sanoo psykologi Pirjo Tuovila.



## Esityslista järjestykseen

Saunalenkin sijasta hallitus koontui käymään läpi seuraavan päivän liitto-kokouksen aiheita. Kolmen tunnin "lenkin" jälkeen hotellihuoneen telkkari tarjosi McBealia viikottaisen annoksensa ja minibaari menetti suklaansa ja suolapähkinänsä! Viikon riippuvuussuhde tuli hoidettua ja harvoin kotona saa nauttia siitä ilman yhtään keskeytystä ja **syödä suklaan-kin ihan yksin!** Saunatilat siis jäivät allekirjoittaneelta testaamatta. Iltasella istuimme tovin kadun toisella puolella sijaitsevassa Memphis-baarissa. "Kevyt" iltapala ja pitkä päivä taisivat ottaa omansa; yksimielisesti halusimme nukkumaan pian.

## Uusin voimin uuteen päivään

Aamupäivällä virittäydyttiin keskustelemaan liiton ajankohtaisista asioista. Laatupiirien tilannetta kartoitettiin ja voitiin todeta, että suurin

osa piireistä on elossa ja elinvoimaisia. Ne koettiin myös yleisesti hyödyllisiksi ja tärkeiksi keskustelufoorumiksi. Vuorottainen kokoonkutsuminen on ollut joskus vaikeaa ja verkkaista. Pohdittiin, olisiko tarpeen nimetä laatupiirivastaavat, joiden tehtävä olisi mm.kokoonkutsuminen. Laatupiiri on tärkeä osa liittoa, koska se tavoittaa lähes kaikki jäsenet säännöllisesti. Piireille toivottiin myös tehtäviä työryhmältä.

Jussi valaisi meitä tutkimustuloksilla, jotka pistivät miettimään ja olivat pohjana päivän kuumille keskusteluaiheille. Laitoshoito ja perhehoito käsitteet ovat sekamietelisooppaa lääneissä ja kunnissa ja **yllättäen** myös meillä kentällä. Niiden määrittely ja erittely olisi tärkeää monien vääräksitysten välttämiseksi. Voihan laitoslapsi olla hoidossa erittäin ammatillisessa perhekodissa? Tekeekö useampi työntekijä pk:sta laitoksen? Meillehän

tulee laitoslapsia, jotka eivät kestä laitoksen vaihtuvia ihmissuhteita? Laitoshoito on eri asia kuin laitos; laitos= fyysiset rakenteet ja laitos-hoito= tiettyjä resursseja hoidossa. Keskustelu johti liiton profiloitumiskysymykseen, joka on ja tulee olemaan iso ja haastava tehtävä. Toiveita kentältä esitettiin, ettemme rajaisi liian tiukasti ja huomaisi olevamme ulkona koko muusta lastensuojelun kentästä. Säilyttäisimme sen rikkauden, että meillä on persoonallisia, erilaisia ammatillisia perhekoteja.

Turusen Heikki toi terveisiä lastensuojelun sijaishuollon neuvottelukunnasta. Sen neuvottelukunnan työryhmä ottaa vastaan koulutustoiveita, jotka voi toimittaa Heikin sähköpostiosoitteeseen. Heikki kertoi myös auditointityöryhmän toiminnasta ja siitä varmaan juttua toisaalla tässä lehdessä.

## Kokouksen kootut

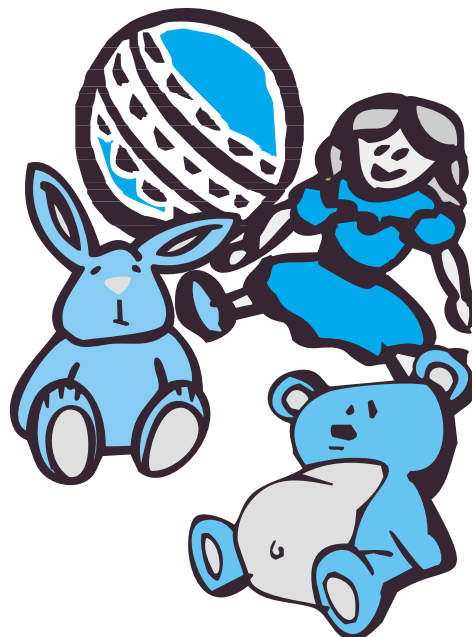
Loistavan lounaan jälkeen aloitettiin virallinen liittokokous. Liittokokous käytiin pääosin tuttuja joka vuotisia rutiineja noudattaen. Toimintakertomus ja tilinpäätös hyväksyttiin yksimielisesti. Paljon keskustelua herätti liiton työntekijäkysymys. Liiton työt kuormittavat aina vaan samoja vetohenkilöitä ja heidän perhekotejaan. Kiitokset vastuuhenkilöiden lisäksi kuuluvat myös Tuijalle, joka on hoitanut jo jonkin aikaa liiton työntekijän virkaa. Liittona meiltä pyydetään yhä enenevässä määrin lausuntoja ja kannanottoja, jotka työllistävät. Työntekijäkeskustelussa heiteltiin monenlaisia vaihtoehtoja, tulisiko työntekijän olla toiminnanjohtaja, joka itse hankkii palkkansa? Olisiko paikallaan asiantuntija-avustaja? Osa-aikainen työntekijä? Selvästi keskustelussa kolisivat vastakkain kovat ja pehmeät arvot.

Puheenjohtajan ominaisuudessa Pasi oli visoinut omia vaihtoehtojaan liiton tulevaisuudesta keskustelun pohjaksi. Ydinkysymykseksi nousi liiton toiminnan ja luonteen määrittely. Yhtä mieltä oltiin varmaan siitä, että aika on kypsä terävoitumiselle. Nähtävissä on selvästi jonkinlainen kahtiajako; toiset ovat mukana liiton

toiminnassa ja toiset syrjässä. Liiton vahvuudet ja heikkoudet tulisi määritellä ja mahdolliset viat. Aktiivisuutta ja mukanaoloa toivottiin kaikilta jäseniltä. Uudet jäsenet rohkeasti mukaan, muuten ääni jää kuulumatta ja hyvät koulutustilaisuudet menevät sivu suun! Hurmiossa taisin luvata tuoda pohjoisen ihmiset yhteiskyydillä syysliittokokoukseen. Syystapaamista kannattaa suunnitella vaikka laatupiireissä (kisa, kenen piiristä runsain osanotto?). Liiton tulevaisuutta koskevaa keskustelua olisi hyvä käydä mahdollisimman laajasti myös kentällä.

Koulutustyöryhmä on valinnut 2001 vuoden koulutusaiheeksi perhekoteja koskevat lakiasiat, mm. lain asiakkaan oikeuksista. Paljon kiitoksia saanut työntekijöiden koulutus jatkuu. Fyysisen kunnon vaikutusta työssä jaksamiseen painotetaan vielä yhdessä koulutuksessa Vierumäellä marraskuussa (rasvaprosentinmittaus ei kuulemma ole pakollinen...). Petri oli ideoinut myös hyväntekeväisyyskonserttia, jonka tuotto toimitettaisiin itärajan tuollepuolen tuttuun perhekotiin. Toivotaan idealle myötätuulta!

Seuraava eli **syysliittokokous** on Tampereella ja siitä tarkempaa tietoa kaikille myöhemmin. Antoisan kaksipäiväisen jälkeen yritimme Petrin kanssa opetella käyttämään InterCity-junaa mat-



kalla pohjoiseen. Oli hyvää aikaa taas muhitella kaikkea kuulemaansa. Kotona nukahdin "koppaan" pehmolelujeni viereen ja näin unta liitosta, joka ei ollut laitostunut, eikä paikalleenpysähtynyt ja se löysi vielä profiilinsakin!

Kiiminkijoen kevättulvien kuivumista odotellessa,

**Maissi Merenheimo**

Tuttuja kasvoja tapaamisissa  
- joukkoon toivotetaan tervetulleiksi  
myös uusia jäseniä. Syksylläkö?



# PERHEKOTI- YRITTÄJÄNÄ OLEMISEN SIETÄMÄTÖN KEVEYS



Humanistina olet nähnyt velvollisuudeksi tehdä jotain konkreettista apua tarvitsevien lasten ja nuorten elämän ohjaamiseksi kestävämmälle pohjalle. Olet ottanut taloosi muutaman koko vuorokautista hoitoa ja tukea tarvitsevan lapsen, jotka vaativat kaiken mahdollisen ammatillisen ja elämäkokemuksellisen tietosi ja taitosi. Pistät itsesi likoon kaikkinesi ja silti alituisena matkakumppanasi on riittämättömyyden tunne; vielä pitäisi ehtiä tehdä jos jotakin kunkin lapsen kohdalla. Jotta tässä ei olisi tarpeeksi, niin kotitaloustyöt, vaatehuolto, talon kunnostustyöt, muu kulkuneuvo- ja välinehuolto ym. käytännön työt on myös hoidettava. Jos ja kun näistä selviää, edessä on mittavaksi kasvanut byrokratiaosuus erilaisine paperinippuineen, neuvotteluineen, puhelinsoittoineen, kyselyineen, yhteistyö- ja suhdetoimintoineen. Pistetäänpä samaan soppaan vielä yrittäjyyteen olennaisesti kuuluvan taloudellisen osuuden hoitaminen laskuliikenteineen, verotuksineen, palkkoineen, eläkkeineen, lainanhoitoineen.



Jos listan alussa oli jo vähän riittämättömyyden tunnetta, loppua kohden tunne konkreetisoituu vahvasti.

Äkkiseltään ajateltuna tällaisen kokonaisuuden hallitseminen vaatii aikamoisia kykyjä ja taitoja. Jonkun osa-alueen huolimaton hoitaminen horjuttaa tuntuvasti perhekotitoimintaa. Mitä pitemmälle oidettavien lasten edun mukaisesti.

Rajaamisen vaikeus tulee vastaan jo heti sijoitettavia lapsia valittaessa, kun omasta ammattitaidosta ja resursseista ei ole realistista kuvaa. Sama rajaamisen vaikeus tulee esiin hahmoteltaessa omaa työn-kuvaa, kun riittämättömyyden ja korvaamattomuuden tunteet lyövät kättä keskenään. Hoitoalan ihmisillä on pirullinen harha omasta korvaamattomuudesta. Pirullinen siksi, että se on harha ja siksi että se hämmästyttävän usein ajatuksiimme luikerrellen saa meidät unohtamaan itsemme. Niin oman väen kuin kuntatähonkin kanssa keskustellessa päällimmäisenä huolena perhekotitoiminnassa tulee uudestaan ja uudestaan esiin perhekotiyrittäjien jaksaminen.

Perhekotihoito olisi paras mahdollinen

hoitomuoto, jos vain se ei olisi niin riippuvainen perhekotiyrittäjien hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Kuka meistä ei tuntisi kokeneensa tilannetta, jossa väsymyksestä ja voimattomuudesta johtuen oma etu

ja intressit ajavat työtilanteissa lapsen edun yli, vaikka muuta kuvittelemmekin?

Pistä nenäsi vettä täynnä olevaan vesilasiin ja jos nenäsi sieltä nostettuasi veteen jää nenäsi muotoinen tyhjiö, niin voit jatkaa elämääsi korvaamattomana ja kaikkivoipaisena ihmisenä. Mutta siinä tapauksessa, että veden pinta onkin entisessä muodossaan ikäänkuin nenäsi sen rauhaa ei olisi koskaan rikkonutkaan, pysähdy tämän tosiasian eteen. Olkoon se sinulle selvä tai ei, elämä ja maailmankaikkeus joka tapauksessa kehkeytyy niin kuin sen tuleekin, poltat itsesi loppun tai et. Yritä järjestää elämäsi kulku ja rytmi sen mukaisesti. Varaa itsellesi aikaa levätäksesi ja ollaksesi sinut itsesi kanssa.

Satakymppi lasissa pääset perille matkasi päähän nopeammin, mutta oletko käyttänyt oman ainutkertaisen mahdollisuutesi elää ihmisen elämä oikeaksi katsomallasi tavalla?

Santalan Jussi



# TYÖNTEKIJÄNÄ PERHEKODISSA

**Hotelli Rosendahl, Tampereella tarjosi tasokkaat puitteet koulutuspäiville, joissa perehdyttiin perhekotityöhön työntekijän näkökulmasta. Paikalle oli saapunut 16 kurssilaista ympäri Suomea. Kouluttajina olivat perhekotivanhemmat Pasi Rieki ja Jussi Santala.**

Koulutuksen tavoitteena oli miettiä, mikä Ammatillisen perhekoti on, miten jaksan työssäni, sekä virkistyä ja tavata muita perhekotityöntekijöitä. Aiheet herättivät vilkasta keskustelua ja pohdintaa. Ammatillisen perhekodin määritteeksi saimme mm. seuraavaa: Koti, jossa vanhemmat ovat läsnä ja työssä, perheenomainen hoitokoti, jossa on aina aikuinen, johon turvautua. Ammatillisessa perhekodissa opetetaan vastuuta lapselle, koulunkäynnin ja ammatin tärkeyden merki-

tystä sekä anteeksiantamista. Perhekodissa lapsi saa rajat, kodinomaisuuden ja tuen tehtävien suorituksissa. Työntekijä nähtiin monessa roolissa. Yhteinen mielipiteemme oli se, että työntekijä on kallisarvoinen voimavara kodissa ja hänestä kannattaa pitää huolta. Hän on vanhempien tuki ja kuuntelija kaikille osapuolille. Työntekijöiden jaksamisessa auttavat oma perhe, palautteen saaminen perhekotivanhemmilta ja itselle rehellisenä pysyminen. Tunteiden käsittelyä pidettiin myös hurjan tärkeänä kodin hyvinvoinnissa. Koulutusta pidettiin tarpeellisena ja jatkoa tulemme saamaan syksyn mittaan. Kurssilaiset toivoivat myös perhe-



kotiäidin näkökulmaa esille. Toteutamme tämän toiveen syksyn koulutuspäivillä.

Petri

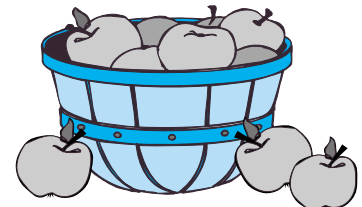


# HOITOYKSIKÖIDEN PALVELUJÄRJESTELMIEN LAADUN ARVIOINTI

**Ammatillisten perhekotien liitto on viime vuoden kesäkuusta alkaen ollut mukana Lastensuojelun keskusliiton auditointityöryhmässä kehittämässä lastensuojelutyötä tekevien yksiköiden auditointijärjestelmää.**

Palvelujärjestelmän laadun auditoinnilla tarkoitetaan kehittämisprosessia, jossa ammatillisen perhekodin palvelujärjestelmän rakenne ja toiminta tarkastetaan systemaattisesti ja samalla käynnistetään laadunhallintaan tähtäävä kehitysohjelma. Tarkastuksen apuna on LSKL:n kokoaman ammattilaisten verkoston kehittämä si-

jaishoidon prosessikartta, jonka avulla arvioidaan itse oman toiminnan tasoa. Auditointia voidaan jatkaa ulkopuolisella arvioinnilla, jolloin ulkopuolisen tekemää arviota käytetään jatkuvaan laadun parantamiseen ja perhekodin toimivuuden osoittamiseen ulkopuolisille.



## Sisäisen arvioinnin näkökulmia:

### Tehdäänkö prosessissa oikeita asioita?

Mitä asiakkaat odottavat?  
Mitä oma organisaatio odottaa?  
Mitä keskeiset sidosryhmät odottavat?  
Mitä ohjeet, lait ja asetukset ym. dokumentoidut vaatimukset edellyttävät?

### Tehdäänkö asiat oikein oikeilla resursseilla?

Tuhlataanko resursseja?  
Toteutuvatko päämäärät ja tavoitteet?  
Mikä estää tehokasta ja tuloksekasta toimintaa?  
Miksi ongelmat aina vain toistuvat?

### Mitä on saatu aikaan?

Mitä pitkäaikaiset, erilaiset tulokset kertovat?  
Pitäisikö jotain tehdä toisin?  
Pitäisikö jotain parantaa?

Arvioinnin tarkastavaa puolta - todentaminen, esimerkit

Arvioinnin kyseenalaistavaa ja kehittävää puolta

Prosessikartassa on kuvattu sijaishoidon ydinprosessit:

- Sijoitusprosessi
- Kasvatus- ja hoitoprosessi
- Sijoituksen päättämisprosessi
- Jälkihuoltoprosessi
- Arviointiprosessi

sekä näiden kunkin ydinprosessin osaprosessit aktiviteetteineen. Kullekin ydinprosessille ja osaprosessille määritellään päämäärät ja laatutavoitteet.

Esimerkiksi sijoitusprosessin päämääräksi auditointityöryhmä valitsi SOS - lapsikylän jo määrittelemät sijoitusprosessin laatutavoitteet:

- Varmistetaan, että sijoituksessa pystytään vastaamaan lapsen kehityksellisiin tarpeisiin ja toteuttamaan sijoitukselle asetetut tavoitteet
- Lapsen biologiset vanhemmat hyväksyvät sijoituksen perhekotiin
- Lapsen omat ongelmat ja omaisten suhtautuminen sijoitukseen ei aiheuta kohtuuttomia ongelmia hoitotavoitteiden toteutumiselle, muiden lasten kehitykselle, perhehoidon laadulle,

turvallisuudelle, perhekodin ryhmädynamiikalle tai perhekodin vanhempien ja työntekijöiden kestokyvyille

- Lapsi tulee perhekotiin toivottuna ja hänet otetaan vastaan aidosti sitoutuen
- Lapsi, hänen biologinen sukunsa ja ammatillinen perhekoti voivat valmistautua mahdollisimman hyvin uuteen tilanteeseen
- Lapsella on mahdollisuus kasvaa aikuiseksi perhekodissa
- Lapsi saa kriisitilanteessa riittävän nopeasti avun. Menettelytavat eivät ole kaavamaisia, vaan joustavia lapsen



- tilanteen mukaan
- Huoltosuunnitelma tarkistetaan tarvittavan nopeasti sijoituksen jälkeen
- Sijoituspäätös tehdään moniammatillisen valintatiimin yhteisenä harkintana

Prosessikarttaa sovelletaan yksikkökohteisesti kunkin yksikön toiminnan mukaan. Prosessikartta toimii itsearvioinnin runkona. Oman toiminnan ymmärtäminen on lähtökohta itsearvioinnin toteutukselle.

### Auditoinnin tavoitteina ovat:

- Oman työskentelymotivaation ja oman ammatin arvostuksen kasvu
- Asiakastytytyvyyden lisääntyminen
- Työssäjaksamisen lisääntyminen
- Jatkuvan kehityksen asenteen juurtuminen
- Ammattitaidon kohoaminen
- Oman toiminnan arvioinnin kehittyminen

Auditointijärjestelmän määrittely on lähtenyt LSKL:n työryhmässä hyvään vauhtiin. Työskentely moniammatillisessa työryhmässä on ryhmän jäsenten mukaan jo nyt syventänyt sijaishoidon ymmärtämystä ja uskomme auditoinnin kehittämisen edistävän lastensuojelutyön laatua ja tuovan uusia lastensuojelutyötä tukevia välineitä arkipäivän uurastukseen.

HT

# PILKKU PEUKALOINEN

Liedon Yliskulmalla toimivan Perhekoti Peukaloisen uusi toimintayksikkö Pikku Peukaloinen sijaitsee perhekodin vieressä omalla tontilla. Pikku Peukaloinen on hyvin varusteltu omakotitalo, jossa on perheille omat huoneet, yhteinen avara keittiö ja oleskelutila sekä sauna-osasto.

Pikku Peukaloinen on maaseudun rauhassa kauniin luonnon keskellä, toimivien palveluiden läheisyydessä. Liedon keskustaan on kymmenen minuutin ajomatka, josta löytyvät koulut, kaupat ja harrastusmahdollisuudet. Turkuun on matkaa n. 25 km.

## Pikku Peukaloisen toiminta-ajatus

Pikku Peukaloinen antaa perhehoitopalveluita avohuollon tukitoimena perheille tai lapsille ja nuorille, sekä suorittaa tehostettua perhetyötä perheiden kotona. Pyrimme myös vastaamaan huostaan otettujen lasten tai nuorten hoidon tarpeeseen kapasiteettimme mukaisesti.

Pikku Peukaloisen tarkoitus on auttaa lasten vanhempia / huoltajia vanhemmuudessa ja kasvatustehtävässä. Hoidossa, kasvatuksessa ja huolenpidossa pyrimme ottamaan huomioon asiakkaan yksilölliset odotukset, voimavarat ja tarpeet.

## Toiminnan muodot

Tuetun asumisen tavoitteena on ammattitaitoisten perhetyöntekijöiden (vastaava perhetyöntekijä, kolme lähihoitajaa sekä perhekodin äiti ja isä) avustamana yhdessä perheiden kanssa etsiä uusia, toimivia ratkaisumalleja perheessä vallitsevaan elämäntilanteeseen.

Tarkoituksena on tukea vanhempia heidän vanhemmuudessaan ja kasvatus-

tehtävässään sekä auttaa heitä löytämään itsestään niitä voimavaroja, joilla mahdollistetaan perheen selviytyminen jatkossa mahdollisimman itsenäisesti.

Henkilökohtaisen ohjauksen tavoitteena on arkipäivän sosiaalisten taitojen oppiminen ja kertaaminen. Perheitä ohjataan huolehtimaan itsestään, lähiympäristöstään ja muista perheen jäsenistä. Hoitomenetelminä ovat yksilö- ja ryhmäohjaus, perhetyö, verkostotapaamiset sekä ulkopuolelta hankittavat palvelut, mm. terapiapalvelut.

Tehostettu perhetyö tapahtuu asiakasperheen kotona, yhdessä perheen ja sosiaalitoimen kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Tehostettu perhetyö voi olla ennaltaehkäisevää tai korjaavaa riippuen asiakasperheen tilanteesta.

Pikku Peukaloisen toiminta-ajatus avoyksikkönä eroaa perinteisestä perhekoti työstä lähinnä perhehoitopalveluita antavana ja kehittävänä uudenaikaisena toiminnan muotona. Pääpainopiste toiminnassamme on paneutua perheiden ongelmiin ja sitä kautta vaikuttaa lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Olemme huomanneet jo lyhyenkin toiminta-aikamme kuluessa, että Pikku Peukaloisella on yhteiskunnassa tilaus. Asiakasperheilämme on ollut pääasiassa päiheteiden käyttöön liittyviä ongelmia, lasten rajattomuutta ja sitä kautta vanhemman avuttomuutta omassa vanhem-

muudessaan ym. tämän päivän perheitä koskettavia asioita.

Tehostetulla perhetyöllä voimme jatkaa perheen kuntoutusta Pikku Peukaloisessa vietetyn kuntoutusjakson jälkeen. Ennaltaehkäisevä vaikutus korostuu juuri huostaanottouhan alla elävissä perheissä, joissa tämänkaltaisen toiminta on se viimeinen avohuollon tukitoimi, jolla perhettä vielä pyritään auttamaan.

Jaana Ström, tekstin kirjoittaja, toimii Seija ja Kari Oksasen omistamassa Pikku Peukaloisessa vastaavana perhetyöntekijänä.

Toivomme paikkakyselyitä ja lisätietoja haluavia ottamaan yhteyttä allaoleviin numeroihin.

**Pikku Peukaloinen**  
Ahteentie 417, 21430 YLISKULMA

Puh. (02) 489 4912  
(050) 330 1589  
Fax (02) 489 4920  
pikku.peukaloinen@co.inet.fi





# KUNTOSTARTTI VIERUMÄELLÄ

Liikkuminen lumikengillä  
luonnossa saa taatusti  
hien pintaan!

**Joukko pirteitä ja rohkeita perhekotivanhempia kokoontui kuntostartin merkeissä Suomen Urheiluopistolle 6-7.3.2000. Kahden päivän aikana perhedyttiin liikunnanohjaajan johdolla liikunnan ja hyvän kunnon merkitykseen ihmisen hyvinvoinnissa. Kaksi päivää oli täytetty kiitettävällä tavalla eri harjoitteista sekä luennoista.**

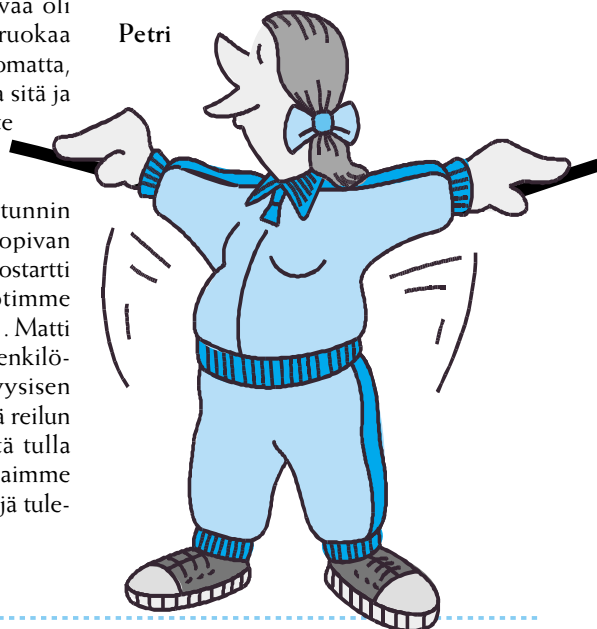
Aloitimme kuntostartin kuntotestillä lääkäriasemalla. Testi tuntui menevän kivuttomasti ja ajattelimme olevamme hyvässä iskussa. Kuntotesti käsitti 12 minuutin polkupyöräergometristin, lihaskunto/liikkuvuus testin ja rasvaprosentin mitauksen. Lounaan jälkeen kuuntelimme luennon henkisestä jaksamisesta. Iltapäivällä jakaannuimme hiihto- ja sauvakäveluryhmiin. Sauvakävely todettiin hyväksi ja tehokkaaksi liikuntamuodoksi oikein suoritettuna. Päivän päätti keppijumppa, joka herätti aluksi hilpeitä ilmeitä. Kolmivarttisen jumppatunnin jälkeen "hymyt hyittyivät", sillä jumppa oli todella teho-

kas. Jokainen meistä löysi lihakset, jotka ovat olleet vähemmän käytössä. Päivä oli mukava päättää hierontaan ja saunomiseen.

Hyvin nukutun yön jälkeen säntäsimme lenkille ja aamupalalle. Seuraavaksi kuuntelimme luennon ravinnon merkityksestä hyvinvoinnissa. Yllättävää oli kuulla ja nähdä kuinka paljon ruokaa ihminen voi turvallisesti syödä lihomatta, kunhan muistaa hivenen valikoida sitä ja liikkuu. Viimeinen liikuntaharjoite oli lumikengillä kävely. Rivakasti samoilimme urheiluopiston metsissä. Haimme hivenen rajoja ja tunnin mittainen kävely oli jokseenkin sopivan pituinen meille aloittelijoille. Kuntostartti oli pian suoritettu loppuun. Odotimme innokkaasti kuntotestien palautetta. Matti Heikkilä antoi meille jokaiselle henkilökohdaisen, kirjallisen raportin fyysisen kunnan tilasta. Huomasimme, että reilun puolen vuoden kuluttua on syytä tulla käymään uudelleen. Kotiläksyjä saimme sopivasti ja kannustavia esimerkkejä tuleville liikuntatuokioille.

Mukana olleet perhekotivanhemmat tunsivat, että koulutus oli ollut tarpeellinen. Syksyllä 2000 on toinen osa kunto startista. Toivomme lisää osallistujia. Poissaolo ensimmäiseltä jaksolta ei ole esteenä syksyn osallistumiselle.

Petri



## **LIIKELAHJAKSI YMS.** **UPEAT KÄSINVALETUT** **APKL-DESIGNKYNTTILÄT**



**Nyt voit ilahduttaa yhteistyökumppaneitasi ja ystäviäsi upeilla kynttilöillä.**

Liiton tunnuksin varustettuja lira He-landerin suunnittelema kynttilöitä on saatavissa liitosta Pasilta ja Tuijalta á 55 mk, 2 kpl 100 mk.

Kynttilät soveltuvat mainiosti niin liikelahjoiksi yhteisöille kuin yksityishenkilöillekin.

Kynttilät ovat erittäin korkelaatuisia ambietevärjättyjä, väriltään valkea/turkoosi/sinisävyisiä. Ne on valettu mai-topurkkeihin ja niiden korkeus on n. 20 cm.

Soita ja tiedustele.

Pasi, puh. (014) 310 1405  
Tuija, puh. (03) 762 4080.

## *Onnitteluja!*

*Onnea* kaikille lapsille ja nuorille perhekodeissa koulutyön sadon korjaamisen johdosta.

*Onnea* ja menestystä tulevaisuudessa uudet ylioppilaat ja ammatillisista oppilaitoksista valmistuneet.

*Onnea* peruskoulun päästötodistuksen saaneille.

*Onnea* jokaiselle sellaisellekin lapselle, joka pettyi todistukseensa.

*On* hyvä, että tulevaisuudessa voi aina vähän petrata!



### **län myötä oppii kaikenlaista**

Oli kerran Tuikkulan perhe. Siinä asui äiti, Sanna, Mari ja isä. Sanna ja Mari olivat viidennellä luokalla. Aina, kun he tulivat koulusta, niin äiti sanoi: "Mitä tuli läksyksi?" He vastasivat aina: "Ei mitään." No, joka kerran kun äiti kuuli tuon, hän laittoi molemmat huoneeseensa lukemaan läksyjä. Sitten perheeseen tuli vauva, hänen nimensä oli Mervi. Kun hän oli ensimmäisellä luokalla, hän työskenteli niin innokkaasti, että naurukin tuli esiin. Toisella ja kolmannella luokalla oli sama juttu. Mutta kun hän kasvoi samankokoiseksi kuin Sanna ja Mari, hän oli samanlainen. Kun hän tuli koulusta ja äiti kysyi: "Tuliko mitään läksyjä?", Mervi vastasi: "Tuli paljonkin, mutta minä en jaksa tehdä niitä. Tiesitkö, että inhoan koulua!"

Hennamaria 3. luokka

## *Onnitteluja!*



Lehden toimitus haluaa näin yhteisesti onnitella kaikkia vuoden 2000 aikana toiminnassaan ja elämässään merkittävän virstanpylvään saavuttavia perhekodeja ja vanhempia. Kiitokset "yhteisistä" vuosista ja valoisasti tulevaisuuteen katsellen.

### **PERHEKODIT**

#### *15 vuotta:*

Metsäpirtti  
Mirjamin koti



#### *10 vuotta:*

Isnäs  
Karskogin perhekoti  
Matula  
Keuruun perhekoti  
Kissankulman perhekoti  
Metsäkodon perhekoti  
Sammaliston perhekoti

### **PERHEKOTI VANHEMMAT**

#### *50 vuotta:*

Kari Savolainen  
Jukka Rojola  
Kari Oksanen  
Jukka Malin

#### *40 vuotta:*

Sinikka Jonninen  
Pirjo-Liisa Veihtola  
Tuovi Tanskanen  
Lasse Ollikainen  
Liisa ja Lasse Lindqvist  
Heikki Turunen





Laatua lastensuojeluun

Puheenjohtaja **Pasi Rieki**,  
Kappelintie 68, 41120 Puuppola  
puh. (014) 310 1440  
fax (014) 310 1305  
e-mail: apkl.p.rieki@kolumbus.fi

Sihteeri **Juhani Santala**,  
Inkereetie 436, 24280 Salo  
puh. (02) 736 5002 (vapaat hoitopaikat)  
fax (02) 733 8331  
e-mail: juhani.santala@apkl.fi

## LAATUTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Heikki Turunen**,  
puh. (03) 763 2597.

Laatutyöryhmällä on yksityiskohtainen toimintasuunnitelma sekä väliraportti. Keskeisenä tehtävänä on liiton sisäisten laatuprojektien ohjaaminen:

- laatupiirit, joiden ideoita työryhmä kuuntelee ja koordinoi
- osallistuminen valtakunnallisiin laatutapahtumiin
- laatu-uutisten julkaiseminen
- perhekotien laatu-koulutuksen jatkaminen
- laadunarviointimallin kehittäminen
- asiakaspalautetoiminnan kehittäminen
- sijoitustapahtuman laadun kehittäminen
- liiton laatu-käsikirjan kehittäminen.

## KOULUTUSTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Petri Turula**,  
puh. (08) 284 484.

Keskeisenä tehtävänä on jäsenistön tarpeiden mukaisten koulutustapahtumien organisointi sekä koulutusmateriaalin kehittäminen. Koulutussarja taloudesta jatkuu tulevana toimikautena, samoin työssä jaksamiseen liittyvä koulutus.



Koulutusteemana on myös biologiset lapset. Jäseniä palvelevaa koulutustiedostoa kootaan.

## TIEDOTUSTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Juhani Santala**,  
puh. (02) 736 5002.

Keskeisenä tavoitteena on liiton sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta vastaaminen ja erityis-tavoitteena liiton esitemateriaalin kehittäminen ja valmistelu. Työryhmä huolehtii laatu-projektiin liittyvistä tiedottamisista yhteistyössä laatu-työryh-män kanssa.

Työryhmä toimittaa kaksi kertaa vuodessa ilmes-tyvän jäsenlehden sekä huolehtii liiton paikkare-kisterin ja kotisivun ylläpidosta.

## VAPAA-AIKA-TYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Marja-Leena Merenheimo**, puh. (08) 816 9296

Työryhmä järjestää perhekotien lapsille ja nuorille erilaisia kulttuuri- ja urheilutapahtumia.

## ERITYISTYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Maj-Len Turunen**,  
puh. (09) 547 3240.

Työryhmä seuraa erityisosaamista vaativien alueiden ja hoitomuotojen kehittymistä, antaa tarvittaessa tukea kriisitilanteissa ja tiedottaa ajankohtaisista hankkeista.

## TALOUS- ja JURIDIikka-TYÖRYHMÄ

Yhteyshenkilö **Marita Savolainen**,  
puh. (03) 340 0020.

Työryhmän tehtävänä on liiton talouden suunnittelu sekä perhekotitoimintaan liittyvät juridiset asiat.

KOTISIVU  
**www.apkl.fi**

Liiton esittely, periaatteet,  
laatumääritteet, vapaat hoitopaikat  
työryhmien toiminta.